EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2017.7.11.
COM(2017) 373 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

A jogérvényesítésről szóló rendelet hatályának kezdeti felülvizsgálata

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

A jogérvényesítésről szóló rendelet hatályának kezdeti felülvizsgálata

2014. május 15-én az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a kereskedelmi szabályok érvényesítéséről szóló rendeletet[1], amely jogszabályi keretet biztosít az Európai Unió számára ahhoz, hogy gyorsan és hatásosan, a Lisszaboni Szerződésben foglaltaknak és nemzetközi kötelezettségeinek megfelelve érvényesítse és védelmezze a nemzetközi kereskedelmi megállapodások keretében az Uniót megillető jogokat.

A jogérvényesítésről szóló rendelet biztosítja, hogy az Európai Unió képes legyen védelmezni és érvényesíteni a nemzetközi kereskedelmi megállapodások által ráruházott jogokat olyan kereskedelempolitikai intézkedések elfogadása révén, amelyek:

— a WTO-egyezmény vagy más nemzetközi kereskedelmi megállapodások – így többek között a regionális vagy bilaterális megállapodások – keretében felmerülő kereskedelmi vitákban születő döntés nyomán felfüggesztik az ilyen megállapodások szerinti engedményeket vagy más kötelezettségeket; valamint

— helyreállítják az engedmények vagy más kötelezettségek egyensúlyát, azáltal, hogy egy WTO-tag által alkalmazott védintézkedésre adott válaszként az EU gyakorolja a WTO-egyezmény vagy más nemzetközi kereskedelmi megállapodás védintézkedésekre vonatkozó rendelkezései által ráruházott jogokat, vagy a kedvezmények egy WTO-tag általi módosítására reagálva gyakorolja a GATT XXVIII. cikke által biztosított jogokat.

A jogérvényesítésről szóló rendelet felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy végrehajtási jogi aktusok révén ilyen kereskedelempolitikai intézkedéseket fogadjon el az árukereskedelem területén, a behozatalra vagy a kivitelre alkalmazott vámok vagy mennyiségi korlátozások kivetésével vagy növelésével, valamint a közbeszerzés területén. A jogérvényesítésről szóló rendelet a szolgáltatások és a szellemi tulajdon területén nem hatalmazza fel a Bizottságot ilyen kereskedelempolitikai intézkedések végrehajtási jogi aktusok révén történő elfogadására.

A jogérvényesítésről szóló rendelet előírja, hogy a Bizottság felülvizsgálja azon kereskedelempolitikai intézkedések hatályát, amelyek végrehajtási jogi aktus révén

[1] Az Európai Parlament és a Tanács 654/2014/EU rendelete (2014. május 15.) a nemzetközi kereskedelmi szabályok alkalmazása és érvényesítése terén az Unióra ruházott jogok gyakorlásáról és a nemzetközi kereskedelmi szabályok, különösen a Kereskedelmi Világszervezet égisze alatt kialakított kereskedelmi szabályok alapján a Közösséget megillető jogok gyakorlásának biztosítása érdekében a közös kereskedelmi politika területén követendő közösségi eljárások megállapításáról szóló 3286/94/EK tanácsi rendelet módosításáról.

történő elfogadására felhatalmazást kapott[2]. A Bizottságnak ezt a felülvizsgálatot két lépésben kell elvégeznie.

Az első végrehajtási jogi aktus elfogadásától számított legfeljebb három év elteltével, vagy – ha ez a korábbi – legkésőbb 2019. július 18-ig, felül kell vizsgálnia a jogérvényesítésről szóló rendelet hatályát – elsősorban a tekintetben, hogy milyen kereskedelempolitikai intézkedések elfogadására kerülhet sor –, valamint végrehajtását, és megállapításairól jelentést kell benyújtania az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A Bizottság a megállapított határidőn belül elvégzi az említett végső felülvizsgálatot és megállapításairól jelentést nyújt be a társjogalkotóknak.

Időközben a Bizottságnak 2017. július 18-ig felülvizsgálatot kell végeznie a szolgáltatások területén bevezetni tervezett kereskedelempolitikai intézkedésekre vonatkozóan, meg kell vizsgálnia többek között a jogérvényesítésről szóló rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében felsorolt egyes vonatkozásokat, valamint kezdeti megállapításairól jelentést kell tennie az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A Bizottság ezt a kezdeti felülvizsgálatot elvégezte, és megállapításait az alábbiakban ismerteti.

A jogérvényesítésről szóló rendelet kezdeti felülvizsgálata során a Bizottság a következő vonatkozásokat vizsgálta meg: i. nemzetközi fejlemények a szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezmény (GATS) szerinti egyéb kötelezettségek felfüggesztése területén; ii. az Európai Unión belüli fejlemények a szolgáltatási ágazatokra vonatkozó közös szabályok elfogadása területén; iii. mennyire lehetnek eredményesek az esetleges további kereskedelempolitikai intézkedések az Unió nemzetközi kereskedelmi megállapodások alapján fennálló jogainak érvényesítésében; iv. a szolgáltatásokkal kapcsolatos, esetleges további kereskedelempolitikai intézkedések egységes és hatékony gyakorlati végrehajtásának biztosítására rendelkezésre álló mechanizmusok; valamint v. az Európai Unióban jelen lévő szolgáltatók számára jelentkező hatások, amikor a Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogad el e rendelet alapján.

Kezdeti megállapításai alapján jelenleg a Bizottság nem tervezi javasolni a jogérvényesítésről szóló rendelet nyújtotta felhatalmazás kiterjesztését a szolgáltatások területére vonatkozó kereskedelempolitikai intézkedések elfogadására. Ennek az az oka, hogy a jogérvényesítésről szóló rendelet 2014. május 15-i hatálybalépése óta a Bizottság nem észlelt olyan új fejleményt, amely szükségessé tenné a felhatalmazás ilyen jellegű kiterjesztését.

Először is, a Bizottság nem észlelt új nemzetközi fejleményt a GATS szerinti kedvezmények vagy egyéb kötelezettségek felfüggesztése területén. A Bizottság tájékozódott különösen arról, hogy kért-e bármely WTO-tag engedélyt a WTO

[2] A jogérvényesítésről szóló rendelet 10. cikke.

Vitarendezési Testületétől arra, hogy ellenintézkedéseket hozzon a szolgáltatások területén. 2014. május 15-ig a WTO-tagok öt vitás ügyben kértek engedélyt a Vitarendezési Testülettől ellenintézkedések meghozatalára: *Kolumbia – Textiltermékek*, *India – Mezőgazdasági termékek*, *Egyesült Államok – Tonhal II (Mexikó)*, *Egyesült Államok – COOL (származási ország feltüntetése)(Mexikó)*, valamint *Egyesült Államok – COOL (Kanada)*. Az ellenintézkedések Vitarendezési Testület általi engedélyezésére irányuló ezen kérelmek közül egyiket sem az EU nyújtotta be. Egyik kérelem sem tartozik a GATS szerinti szolgáltatáskereskedelem körébe.

Másodszor, a Bizottság nem észlelt olyan új Unión belüli fejleményeket a szolgáltatási ágazatokra vonatkozó közös szabályok elfogadása területén, amelyek megváltoztatnák azt a következtetést, amely szerint az uniós jog fejlődésének jelenlegi állása szerint helyénvaló a szolgáltatásoktól eltérő területekre összpontosítani a jogérvényesítésről szóló rendelet értelmében a Bizottságnak adott, kereskedelempolitikai intézkedések elfogadására vonatkozó felhatalmazás tekintetében.

2017. május 16-án az Európai Unió Bírósága véleményt nyilvánított arról, hogy az Európai Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik-e az EU–Szingapúr szabadkereskedelmi megállapodás aláírása és megkötése tekintetében. A Bíróság kimondta, hogy az Európai Uniónak kizárólagos hatásköre van többek között a megállapodás azon részei tekintetében, amelyek az áruk és szolgáltatások (beleértve valamennyi árufuvarozási és személyszállítási szolgáltatást) piacához való hozzáféréssel kapcsolatosak.

A Bíróság e fontos útmutatása ellenére, valamint annak ellenére, hogy az Európai Unió egyes szolgáltatási ágazatok vonatkozásában közös szabályokat fogadott el[3], változatlanul tény, hogy számos ágazatban továbbra is a tagállamok által elfogadott szabályok alkalmazandóak, függetlenül attól, hogy azokat uniós szinten harmonizálták-e vagy sem. Például egyes tagállami szintű szabályok bizonyos ágazatokban még mindig engedélyeken, jóváhagyásokon vagy koncessziókon alapuló nemzeti engedélyezési rendszerhez kötik a szolgáltatásnyújtást. A közös szabályok, a tagállami szabályok és a szolgáltatási ágazatokra vonatkozó tagállami engedélyezési rendszerek egyidejű létezése továbbra is fontos szempont annak megállapítása során, hogy tervbe kell-e venni a Bizottság felhatalmazását arra, hogy a jogérvényesítésről szóló rendelet értelmében kereskedelempolitikai intézkedéseket fogadjon el a szolgáltatások területén.

Harmadszor, a Bizottság nem észlelt új fejleményeket a szolgáltatások területén hozott esetleges kereskedelempolitikai intézkedések működőképességének és hatékonyságának azon gyakorlati korlátai tekintetében, amelyek a szolgáltatásnyújtás alapvető

[3] 2015. június 24-én például a Bizottság elfogadta a 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv értelmében az európai szakmai kártya kibocsátási eljárásáról és a riasztási mechanizmus alkalmazásáról szóló (EU) 2015/983 végrehajtási rendeletet. Ennek eredményeképpen az európai szakmai kártya 2016 januárja óta számos szakma – így az ápolók, gyógyszerészek, gyógytornászok, hegyi túravezetők és ingatlanügynökök – számára elérhető.

sajátosságaiból – többek között a kínálat korlátozásának végrehajthatóságából – fakadnak. Nem voltak új fejlemények azon feltételek – különösen az EUMSZ nyújtotta jogi keret – tekintetében sem, amelyek az Unióban működő szolgáltatók helyzete szempontjából relevánsak lennének, ha a végrehajtási jogi aktusokat velük kapcsolatban is alkalmaznák.

Következésképpen a Bizottság kezdeti megállapításai azt mutatják, hogy a jogérvényesítésről szóló rendelet hatálybalépése óta eddig nem történt olyan nemzetközi, uniós szintű vagy jelentős fejlemény, amely indokolná annak a megközelítésnek a módosítását, amely szerint a Bizottság felhatalmazása a jövőben kiterjedne további kereskedelempolitikai intézkedések elfogadására a szolgáltatások területén a jogérvényesítésről szóló rendelet értelmében.

Mindemellett a Bizottság továbbra is nyomon fogja követni a jelentős fejleményeket, hogy felül tudja vizsgálni a jogérvényesítésről szóló rendelet hatályát, és megállapításairól 2019. július 18-ig jelentést tudjon tenni az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak azon tapasztalatai fényében is, amelyeket a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokban foglalt engedmények vagy más kötelezettségek egyensúlyának helyreállítására vagy azok felfüggesztésére irányuló kereskedelempolitikai intézkedések kidolgozása és alkalmazása során szerzett.

A Bizottság hangsúlyozza, hogy a szolgáltatások egyre nagyobb jelentőséggel bírnak napjaink gazdaságában. Bővül a szolgáltatások határokon átnyúló kereskedelme, és a szolgáltatások szorosan kapcsolódnak a hagyományos feldolgozóipari kereskedelemhez és beruházásokhoz. Ez az oka annak, hogy a szolgáltatások területén növekszik a WTO-viták száma. A szolgáltatások területén továbbra is lehetőség van ellenintézkedések megtételére.

A Bizottság továbbá újból meg kívánja erősíteni, hogy az uniós kereskedelempolitikának meg kell szilárdítania az Unió globális ellátási láncokban elfoglalt pozícióját azáltal, hogy támogat valamennyi olyan gazdasági tevékenységet – köztük a szolgáltatásokat –, amelyek révén az európai vállalatok értéket teremtenek és értékesítenek. Az Európai Unió ezért játszott központi szerepet a szolgáltatáskereskedelmi megállapodásról, valamint a szolgáltatások területét jelentős összetevőként magukban foglaló nemzetközi megállapodásokról szóló tárgyalások során.

A Bizottság ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy amennyiben az Európai Uniónak olyan kereskedelempolitikai intézkedésekhez kell folyamodnia – többek között a szolgáltatáskereskedelem területén –, amelyekre nem terjed ki a jogérvényesítésről szóló rendelet hatálya, akkor a Bizottság az EUMSZ 207. cikke alapján javaslatot tehet jogalkotási aktus létrehozására, vagy folyamodhat más alkalmazható eljárásokhoz.